

Sluttprotokoll fra reindrifftsavtaleforhandlingene 2012

Staten v/ Landbruks- og matdepartementet og Norske Reindrifftsamers Landsforbund (NRL) har gjennomført forhandlinger om Reindrifftsavtale for 2012/2013.

Fra Norske Reindrifftsamers Landsforbund (NRL) møte:

Forhandlingsutvalg	Nils Henrik Sara (leder) Kristina J Eira Per John A Anti
--------------------	--

Sakkyndig/rådgiver	Inge Even Danielsen John Anders Lifjell Mads Kappfjell Berit Marie Lise Eira Per M Sara
--------------------	---

Fra Staten møte:

Forhandlingsutvalg	Anne Marie Glosli (leder) Marit Myklevold Jan Yngvar Kiel
--------------------	---

Sakkyndige/rådgivere	Kjell Kippe (Reindrifftsforvaltningen) Anne Merete M Sara (Reindrifftsforvaltningen) Måret Guhttor (Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet) Espen Fjeldstad (Miljøverndepartementet)
----------------------	---

Observatør	Brita Oskal Eira (Sametinget)
------------	-------------------------------

Sekretær	Morten Floor
----------	--------------

1. BUDSJETTMESSIGE ENDRINGER I REINDRIFTSOPPGJØRET 2011/2012

1.1 Utestengning fra vinterbeiter i Sverige

For å finansiere tiltak for distrikter som er utestengt fra vinterbeiter i Sverige sesongen 2011/2012 fremmes ved Stortingets behandling av Reindriftsavtalen 2012/2013 forslag om å omdisponere 0,5 mill kroner fra kapittel 1147 post 71 til kapittel 1151 post 51.

RUF-styret gis i oppdrag å vurdere dagens satser for ordningen, og fastsette nye satser som er bedre tilpasset distriktenes faktiske kostnader.

2. REINDRIFSAVTALEN FOR 2012/2013

Forhandlingsutvalgene er enige om en reindriftsavtale for 2012/2013, gjeldende fra 1. juli 2012 til 30. juni 2013. Avtaleteksten er gjennomgått og undertegnet.

Avtalepartene er i tilknytning til de enkelte poster og ordninger enige om:

2.1 Post 51: Reindriftens utviklingsfond (RUF)

2.1.1 Styret for RUF

Styret for Reindriftens utviklingsfond skal ha fire medlemmer og oppnevnes for 2 år. Partene er enige om å videreføre at Reindriftsstyrets leder oppnevnes som leder av RUF-styret. For øvrig oppnevner LMD en representant, og NRL oppnevner to representanter. For at styret skal være beslutningsdyktig, gis lederen dobbeltstemme. Nytt styre skal være operativt fra 1. juli 2012.

2.1.2 Strategisk plan

For å legge til rette for økt slakting- og omsetning av reinkjøtt, ser avtalepartene det som viktig at det skjer en samordning av reindriftsavtalens virkemidler. Med bakgrunn i de siste års utfordringer knyttet til manglende mulighet for levering av slakterein, har avtalepartene bestemt at RUF-styret har særlig oppmerksomhet mot, og prioriterer tiltak som sikrer en mest mulig effektiv slaktestruktur i samtlige av reindriftsområdene.

Med dette som utgangspunkt skal RUF-styret utarbeide en strategisk plan for fremtidige prioriteringer både når det gjelder slakteanlegg og annen infrastruktur. Ved utarbeidelsen vil det være sentralt å ta utgangspunkt i de kartlegginger som har funnet sted når det gjelder slakteribedriftene, samt at planen samordnes med VSP-rein og Markedsutvalgets arbeid. Planen skal legges fram for avtalepartene til godkjenning i forbindelse med forskriftsmøte i mai/juni.

2.1.3 Kvinnerettede tiltak

Avtalepartene har drøftet tiltak for å styrke kvinnens stilling i reindriften. Drøftelsene har bl.a. tatt utgangspunkt i rapporten "Likestilling i reindriften". Avtalepartene ser behov for å styrke kvinnens stilling i reindriften og at dette er et område som krever løpende oppfølging i de kommende reindrifftsavtaleforhandlingene. For Reindrifftsavtalen 2012/2013 er avtalepartene enige om følgende kvinnerettede tiltak:

- RUF-styret fastsetter en strategi og kriterier for fremtidig bruk av avsetningen på 1 mill. kroner til kvinnerettede tiltak.
- Ved utarbeidelsen av strateginotatet til Reinprogrammet er det viktig å ha stor oppmerksomhet på tiltak som er særlig innrettet mot kvinner.
- Pensjonspoeng har betydning for valg av arbeidsforhold. NRL skal initiere et prosjekt for å få kartlagt muligheter og utfordringer ved etablering av en egen pensjonsgarantiordning i reindriften.
- Ved utarbeidelsen av forskriftene for Reindrifftsavtalen 2012/2013 skal man sikre samme fleksibilitet i regleverket for avløsning ved svangerskap og fødsel og de generelle lovpålagte permisjonstider.
- Ved NILFs gjennomgang av de kostnadssenkende og direkte tilskuddene skal det foretas en vurdering om de kvinnerettede tiltakene over Reindrifftsavtalen har fungert etter hensikten. Videre skal NILF vurdere justeringer av dagens ordninger og mulige andre tiltak som kan styrke kvinnens posisjon i reindriften.
- I enkelte tilfeller er situasjonen slik at den ene ektefellen ikke får nyttiggjort seg av reindrifftsfradraget. Praksisen er uavhengig av om ektefellene har hver sin siidaandel og rein i eget merke. Sett ut fra et likestillingsperspektiv er avtalepartene enige om at denne praksisen er uheldig. Departementet skal ta saken opp med Skattedirektoratet med sikte på å få endret denne praksisen.

2.1.4 Forskning og utvikling

Avtalepartene er enige om at det ikke øremerkes midler til forskning og veiledning i 2012. Det forutsettes at RUF-styret snarlig avklarer årets avsetting. Denne avsettingen skal inkludere 300.000 kroner til finansiering av NRLs andel i prosjektet "Reindriftens hverdag".

Avtalepartene er enige om at følgende hovedområder prioriteres når RUF-styret fastsetter sin nye strategiske plan:

- arealbruk
- rein / dyrerelaterte forhold
- bærekraftig utvikling og institusjonelle endringsprosesser
- drift og produksjon
- samfunnsforhold / sosiokulturelle forhold i næringa

2.1.5 Sametingets tilskuddsordninger til næringsutvikling/STN

Bevilgningen fra RUF til Sametingets tilskuddsordninger til næringsutvikling (STN) skal benyttes til å støtte opp under kombinasjonsnæringer hvor reindrift inngår. Formålet med overføringen er å øke den reelle verdiskapingen i tilknytning til reindriftsnæringen.

2.1.6 Konfliktforebyggende tiltak

Avtalepartene viser til at hovedformålet med de konfliktforebyggende tiltakene er å redusere konfliktene mellom reindriften og det øvrige landbruket. Med dette som utgangspunkt legger avtalepartene til grunn at avtalepartene i det kommende jordbruksoppgjøret overfører Innovasjon Norge tilsvarende bevilgning på 1,45 mill kroner fra kommende jordbruksavtale.

2.1.7 Reinprogrammet

Avtalepartene er enige om at dagens VSP-rein avvikles, og at det blir etablert et program for reindriften tilsvarende Lokalmatprogrammet finansiert over jordbruksavtalen og driftet av Innovasjon Norge. Et tilpasset program for reinbedriftene må sikre ivaretagelse av disse bedriftene sine utfordringer. Samtidig skal reiselivsbasert næringsutvikling i reindriften, samt samarbeidstiltak mellom reindriften og foredlingsbedrifter inngå i programmet.

Det legges til grunn at programmet forankres sentralt i Innovasjon Norge.

Programmet ledes av en styringsgruppe oppnevnt av LMD og består av 5 medlemmer:

- 2 representanter fra LMD
- 2 representanter fra NRL
- 1 representant fra Sametinget

Styringsgruppen oppnevnes for 3 år. NRL leder styringsgruppen.

Avtalepartene er enige om at Landbruks- og matdepartementet i samarbeid med NRL og Sametinget utarbeider et strategidokument for et framtidig program for reinbedriftene. Strategidokumentet legges fram og behandles av avtalepartene i forbindelse med forskriftsmøtet i mai/juni 2012, slik at nytt program kan være operativt høsten 2012.

2.1.8 Fagbrevordningen

Avtalepartene er enige om at fagbrevordningen er en viktig ordning. Imidlertid er partene fortsatt av den mening at ordningen bør fases ut av reindriftsavtalen når annen finansiering er etablert. Avtalepartene forutsetter at Opplæringskontoret skal arbeide aktivt med dette som siktemål.

2.1.9 Markedstiltak

Avtalepartene slutter seg til Markedsutvalgets aktivitetsplan og revidert budsjett for 2012. I tillegg skal Markedsutvalget med bakgrunn i avviklingen av VSP-rein gjennomføre to seminarer for reinkjøttbransjen i løpet av avtaleåret 2012/2013. Seminarene skal bidra til økt kompetanse, og er en viktig arena for nettverksbygging og kunnskapsutveksling.

Med bakgrunn i den utfordrende markedssituasjonen og stor aktivitet i Markedsutvalget, vil arbeidsbelastningen til enkelte av utvalgets medlemmer bli større enn hva som var tiltenkt da utvalget ble oppnevnt. Avtalepartene er derfor enige om at Markedsutvalget gis mulighet til å omdisponere 200.000 kroner i budsjettet for 2012 for å kompensere ekstra arbeidsbelastning og økt reiseaktivitet. Kompensasjonen skal være knyttet til arbeidet med Markedshåndboken, utvikling av ny grafisk profil, samt utviklingen av nye kommunikasjonselementer. Utvalget skal sammen med sekretariatet, avgjøre hvem som skal gis en kompensasjon og størrelsen på kompensasjonen.

Markedsutvalget har under arbeid en rekke prosjekter for å sikre bl.a. en mer rettet og forutsigbar markedsføring av reinsdyrkjøtt. For å legge til rette for at det sittende Markedsutvalget får sluttført sitt arbeide, prolongeres utvalgets funksjonstid med ett år, det vi si fram til 1. juli 2013.

Videre slutter partene seg til at Markedsutvalget benytter Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) som strategisk samarbeidspartner til gjennomføring av valgte generiske markedsaktiviteter.

2.1.10 Pramming av rein:

Pramming av rein skal fortsatt administreres av Staten ved Reindriftsforvaltningen. Kostnadene dekkes over Reindriftsavtalen.

2.1.11 Gjeterhytter

Avtaleparten er enige om å videreføre gjeldende regelverk og satser i forhold til tilskudd til gjeterhytter og reindriftsanlegg. Det kan kun gis tilskudd til de hytter som er tatt inn i de godkjente bruksreglene.

2.1.12 Lærings- og omsorgsbaserte tjenester

Partene er enige om å etablere en egen ordning for lærings- og omsorgsbaserte tjenester i reindriften. Avtalepartene ser på lærings- og omsorgsbaserte tjenester som et næringsrettet tiltak og en mulighet for reindriften til økt inntjening. I tillegg vil en slik ordning bidra til å bygge et positivt omdømme omkring reindriften. Ordningen skal være tilpasset næringens kultur- og særegenhet. Det etableres en bredt sammensatt prosjektgruppe under ledelse av LMD for utvikling av ordningen. Utover LMD skal NRL, Sametinget og FAD være representert i

gruppen. Rapport fra gruppens arbeid skal oversendes avtalepartene innen 1. august 2012.

2.1.13 Gjennomgang av situasjonen i Nordland og Troms med sikte på økt produktivitet

Avtalepartene er enige om å etablere en parts sammensatt arbeidsgruppe som skal foreta en gjennomgang av situasjonen i Nordland og Troms med sikte på økt produktivitet.

Arbeidsgruppen skal foreta en reindriftsfaglig gjennomgang av forholdene med formål å kartlegge årsakene til de siste års negative utvikling i produksjonen i Nordland og Troms med bakgrunn i eksisterende tallmateriale. Arbeidsgruppen skal identifisere og beskrive faktorer som fører til lav produksjon. Videre skal gruppen fremme forslag til tiltak som kan bidra til å snu den negative utviklingen og som stimulerer til økt produksjon, herunder strukturelle tiltak, økonomiske virkemidler og avdekke behov for videre undersøkelser og forskning.

Arbeidsgruppen skal bestå av fem medlemmer, hvorav 2 medlemmer oppnevnes av NRL og 3 medlemmer oppnevnes av LMD. Arbeidsgruppen ledes av LMD.

Arbeidsgruppen skal legge fram en rapport for avtalepartene innen 31. mai 2012.

2.1.14 Reintallstilpasningen

Avtalepartene viser til at det er fastsatt nye reintall for samtlige reinbeitedistrikt i Norge. For enkelte distrikt vil dette medføre at reineiere må finne inntektsgivende arbeid utenfor næringen. Dette vil få konsekvenser, ikke minst fordi de berørte i mange tilfeller ikke har annen formell kompetanse enn den reindriftsfaglige. På denne bakgrunn er avtalepartene enige om at det nedsettes en arbeidsgruppe som får følgende oppdrag:

- Kartlegge omfanget av utøvere som velger å slutte med reindrift.
- Kartlegge velferdsmessige og samfunnsmessige konsekvenser.
- Gi en oversikt over mulige tiltak innenfor det eksisterende virkemiddelapparatet som kan bidra til å redusere de negative konsekvensene.
- Gruppen skal kunne vurdere i hvilken grad eksisterende ordninger er tilpasset målgruppen og de mål som er satt for reindriftspolitikken.

Gruppen sammensettes med representanter fra Arbeidsdepartementet (AD), Kommunal- og regionaldepartementet (KRD), Landbruks- og matdepartementet ((LMD)), Sametinget og Norske Reindriftssamers Landsforbund (NRL). Arbeidsgruppen ledes av LMD. Rapporten skal være ferdigstillt innen 1.6.2012.

2.1.15 Klassifisering av reinsdyrkjøtt

Avtalepartene er enige om å gjennomføre et forprosjekt i regi av NRL for å kartlegge mulighetene og begrensningene for å få implementert en standard for

klassifisering av reinsdyrkjøtt. NRLs arbeid skal skje i nært samarbeid med Animalia. Det forutsettes at Reindriftsforvaltningen stiller aktuelt grunnlagsmateriale til disposisjon. Det avsettes inntil 200.000 kroner til gjennomføring av forprosjektet. Forprosjektet skal presenteres for avtalepartene under forskriftsmøte i mai/juni.

2.2 Post 75: Kostnadssenkende og direkte tilskudd

2.2.1 Gjennomgang av de kostnadssenkende og direkte tilskuddene

Avtalepartene er enige om følgende mandat og prosess for gjennomgang av de kostnadssenkende og direkte tilskuddene:

- a) Partene er enige om å foreta en gjennomgang av de kostnadssenkende og direkte tilskuddene, herunder gjeldende tilskuddsordninger og de ordninger som er avviklet siden omleggingen i 2003/2004.
- b) Formålet med gjennomgangen er å få klarlagt om effekten av de kostnadssenkende og direkte tilskuddene samsvarer med avtalepartenes intensjoner ved omleggingen i 2003/2004 om å stimulere til økt markedsrettet produksjon og verdiskaping. Videre skal gjennomgangen gi en vurdering om tilskuddene har lagt til rette for de som har reindrift som hovednæring, og hvordan tilskuddene har virket i forhold til likestilling og inntektsfordeling mellom områdene, samt hvordan tilskuddene har virket i forhold til organisering og utøvelsen av reindriften.
- c) Vurderingen ovenfor skal foretas for hvert enkelt reinbeiteområde, samt for hvert av tamreinlagene.
- d) Gjennomgangen skal også ta sikte på å foreslå justeringer som gjør at de kostnadssenkende og direkte tilskuddene i størst mulig grad stimulerer til en reindrift som har markedsrettet produksjon og verdiskaping som mål, samt at muligheten til å ha reindrift som hovednæring styrkes. I den forbindelse skal en tilskuddsprosent knyttet til reinens eierskap i siidaandelen vurderes. Videre skal det vurderes justeringer av dagens ordninger og mulige andre tiltak innenfor gjeldene bevilgningsramme som kan styrke kvinnens posisjon i reindriften. I tillegg skal det vurderes endringer i distriktstilskuddet som bedre legger til rette for distriktenes arbeid med arealsaker.
- e) Norsk Institutt for Landbruksøkonomisk forskning (NILF) får oppdraget med å foreta gjennomgangen av tilskuddene.
- f) NILFs arbeid skal skje i nært samarbeid med Reindriftsforvaltningen som forutsettes å stille det aktuelle grunnlagsmaterialet for utredningen til disposisjon og bidra med beregningsarbeid. Gjennom en referansegruppe skal NILF arbeide i nær kontakt med avtalepartene for drøfting og innspill.
- g) Referansegruppen skal bestå av 4 personer, hvorav 2 oppnevnes av LMD og 2 oppnevnes av NRL.
- h) NILF utarbeider en rapport med foreløpige vurderinger og forslag til videre prosess innen 18. mai 2012.

- i) Avtalepartene drøfter rapporten på forskriftsmøtet i mai/juni og treffer vedtak om den videre prosess. Endelig rapport forutsettes lagt fram for avtalepartene innen 1. november 2012.
- j) Prosjektet forutsettes finansiert over avtalens budsjettposter.

2.2.2 Generelle vilkår for tilskudd til siidaandeler og tamreinlag

Avtalepartene er enige om at de godkjente bruksreglene vil utgjøre fundamentet i ressursforvaltningen framover. Avtalepartene er enige om reindriftsavtalens virkemidler skal brukes for å stimulere til oppfølging av godkjente bruksregler. Partene er enige om at man i forbindelse med utarbeidelsen av forskriftene til Reindriftsavtalen 2012/2013 konkretiserer hvordan denne oppfølgingen skal gjennomføres.

3. TILTAK SOM FØLGE AV RADIOAKTIV FORURENSING

- a) Det er avsatt 2,5 mill kroner over kapittel 1147 til finansiering av kostnader vedrørende radioaktivitet i reinkjøtt i 2012.
- b) Regelverket for radioaktivitetstiltak i slaktesesongen 2012/2013 fastsettes etter de samme prosedyrer som for forskriftene etter reindriftsavtalen.

Oslo 23. februar 2012

Nils Henrik Sara

Anne Marie Glosli